

Stilling, som Oppositionen benytter sig af, at sige: Statslaanet er for stort.“ — Det er en ganske almindelig Betragtning; jeg tror, at alle, der har deltaget i Politik, vil mene, at det ikke er ualmindeligt, at en Opposition stiller sig saaledes. — „Det ærede Medlem vil nok erindre, at sligt er passeret. Det forekommer mig imidlertid, at Forholdene ved denne Lejlighed er af en noget særegen Natur. Stillingen er saa alvorlig, Statens Trang til Penge saa kraftig, Kravene, der kommer, saa indtrængende, at det vel neppe lader sig paa-staa, at Staten ikke skal søge at trække til sig de Midler, den paa nogen Maade kan. Desuden er jeg tilbøjelig til at mene, at det ikke vilde have været uheldigt, om det Statslaan, som det ærede Medlem som Finansminister afsluttede i 1912, var blevet noget større. Det er muligt — det vil jeg ikke benægte —, at jeg den Gang som Oppositionsmand gik ud fra, at det snarere var for stort end for lille, men naar jeg nu ser tilbage og tager Hensyn til de Erfaringer, der er gjorte siden 1912, er jeg ikke langt fra at tro, at det vilde have været heldigt, om det havde været noget større“.

Nu ved jeg ikke, hvilken Politiker eller Rigsdagsmand der ikke skulde kunne sige i Tinget, at han var i Henhold til de Erfaringer, der var gjorte efter 2 Aars Forløb, kommet til den Anskuelse, at det havde været rigtigt, om den Foranstaltning, man den Gang traf, havde været noget anderledes. Jeg har sagt som Oppositionsmand den Gang, hvad jeg mente, at Statslaanet snarere var for stort end for lille, men efter de Erfaringer, jeg senere har indhentet, sagde jeg, at det var snarere for lille end for stort. Dette er ikke med megen Kynisme at erklære, at man i sin Tid mod bedre Vidende sagde noget, man vidste ikke var rigtigt, og som man ikke vilde staa ved. Jeg har ment at skyldte det ærede Medlem Oplysning om den Fejltagelse, han gjorde sig skyldig i. Jeg ventte nu, at det ærede Medlem ikke oftere vil gøre sig skyldig i den samme Fejltagelse.

N. Neergaard: Jeg skal nøjes med at gøre et Par Bemærkninger til de Ord, den højtærede Finansminister henvendte til mig i Anledning af mine Udtalelser. Den højtærede Minister mente, at jeg ikke skulde sige, at den omtalte Trøst var fattig, for Trøsten var udmærket god. Naar vi her i Landet kunde slippe med at forøge vor Statsgæld med 120 Millioner, var der ikke

noget synderligt at beklage sig over. Jeg synes nu alligevel, at Trøsten er fattig, for 120 Millioner er for et Land som Danmark en meget væsentlig Forøgelse af Statsgælden. Dertil kommer, at Statsgældens Forøgelse kun er en ringe Del af, hvad Landet har lidt under denne Krigssituation. Naar man ser, hvilke Priser der er paa Livets første Fornødenheder, og ser, hvorledes disse Priser nødvendigvis sætter mange Tusinde Familier tilbage i deres Økonomi, maaske for lang Tid, og for øvrigt ser paa forskellige andre Fænomener, der knytter sig ogsaa til et forholdsvis heldigt stillet lille neutralt Land som vort under den nuværende Tilstand, tror jeg, at man maa sige, at Trøsten ved, at det ikke er værre, er og bliver fattig. Men nogen Trøst er der naturligvis i, at vi ikke hører til dem, der er haardest spændte for.

Den højtærede Minister havde egentlig ikke noget at indvende mod mine Bemærkninger til hans Udtalelser om, at den valgte Type vilde bevare Statsobligationerne og Kreditforeningsobligationerne fra en væsentlig generende Konkurrence og hindre et væsentligt Tryk paa deres Kurs. Den højtærede Minister anførte mod mine Betragtninger i saa Henseende kun dette, at det forrige Laan fra min Tid laa fast og ikke blev udbudt. Det ligger fast endnu, men man kan ingenlunde antage, at det bliver ved at ligge fast. Vi vil ogsaa nok faa at se forskellige Poster af Laanet udbudt. Men dernæst er det kun en Del af vor Statsgæld. Vi har forskellige andre Obligationer paa Markedet, og saavel for deres Vedkommende som for Kreditforeningsobligationernes Vedkommende — og jeg anser det for endnu væsentligere og betydningsfuldere, at der ikke trykkes paa Kreditforeningsobligationernes Kurs, end at der trykkes paa Statsobligationernes — vil det vise sig, at den valgte Form ikke i synderlig Grad vil gardere mod, at Kursen bliver trykket, hvilket naturligvis er meget beklageligt. Jeg har tilstrækkeligt udtalt min Opfattelse, at det neppe kan undgaas, og at det kan være, at denne Virkning kan gøre sig gældende — dog i nogen ringere Grad ved den valgte Type, end hvis man havde taget den almindelige Obligation.

Den højtærede Minister kom atter ind paa Spørgsmaalet om Dækningen og brugte da det Udtryk, at Grundlaget for at finde en Dækning vilde vi neppe have, før vi var nærmere ved Periodens Afslutning eller lige efter dens Afslutning. Det glæder mig i denne Udtalelse indirekte at se en Bekræftelse af det Standpunkt, jeg indtager